

ת"פ 24661/01/21 - מדינת ישראל נגד י' ע'

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

לפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן

29 נובמבר 2021
ת"פ 24661-01-21 מדינת ישראל נ'
ע' (עציר)

בעניין: המאשימה:
נגד הנאשם:
מדינת ישראל
י' ע' (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה, עו"ד הדס עמר

הנאשם בהיוועדות חזותית

ב"כ הנאשם, עו"ד מירב מזרחי

גזר דין

1. בטרם שמיעת הראיות בתיק, הגיעו הצדדים להסדר דיוני במסגרתו כתב האישום שהוגש נגד הנאשם תוקן והנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, שאלה הם עיקריהן:

בתאריך 06.01.21 בסמוך לשעה 22:30 הנאשם הגיע לתחנת דלק "טן" באזור התעשייה "עמק שרה" בבאר שבע, כשבאותה העת התחנה לא פעלה. התחנה ממוקמת בקרבת מפעלים ובתי עסק שונים, ובחזיתה, מול משאבות הדלק ובקרבה למאגרי הדלק של התחנה, נמצאת פינת ישיבה המורכבת משולחן וכיסאות פלסטיק המחוברים לשולחן ולקרקע, ומעליהם שמשייה על עמוד, ולידה פח אשפה עשוי מתכת. הנאשם הצית את תכולת פח האשפה וישב זמן מה בפינת הישיבה ליד הפח הבורע. לאחר מכן הוא אסף מרחבי התחנה חומרי פסולת שונים ולקח ממפעל סמוך קרשי עץ, והניח אותם בתוך פח האשפה עד שהתלקחו. בהמשך, הוא לקח מספר קרשים בוערים מתוך האש והכניס אותם לתוך זרועות השמשייה, והניח פחי זבל בוערים, קרשים בוערים וחפצים נוספים על פינת הישיבה, שגם היא התלקחה והחלה לבעור. ונמלט מהמקום.

כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו למקום נזקים שהוערכו בסך של כ- 7,000 ₪.

2. על יסוד הודאת הנאשם בעובדות, כאמור, הוא הורשע בעבירה של הצתה, לפי סעיף 448 (א) רישא בחוק העונשין התשל"ז-1977.

3. ההסדר בין הצדדים לא כלל הסכמה לעניין העונש.

4. טרם הודאת הנאשם, כאמור, התקבלה על הנאשם חוות דעת פסיכיאטרית לפיה הוא אינו לוקה במחלת נפש במובן המשפטי של המושג, אלא סובל מהפרעות נפשיות והתנהגותיות על רקע שימוש בחומרים פסיכו אקטיביים; וכי בזמן ביצוע העבירה הוא היה אחראי למעשיו וכעת הוא כשיר לעמוד לדין.

טענות הצדדים:

1. ב"כ המאשימה עמדה על חומרת עבירת ההצתה ועל הערכים המוגנים בה; על נסיבות ביצוע העבירה ובהן, חלקו של הנאשם, הנזק שנגרם והנזק שיקל להיגרם; ועל מדיניות הענישה. וטענה כי מתחם העונש ההולם למעשה הנאשם נע בין 3 ל- 6 שנות מאסר בפועל. אשר לעונש, ציינה את הודאת הנאשם ומנגד את עברו הפלילי ואת העובדה שהעבירה שביצע מפעילה מאסר על תנאי בן 10 חודשים התלוי ועומד נגדו על עבירות אלימות מסוג פשע. ועתרה להטיל על הנאשם מאסר בשליש האמצעי של המתחם, להפעיל את המאסר על תנאי במצטבר, ולהטיל מאסר על תנאי וקנס.

2. ב"כ הנאשם טענה, כי אמנם אין בעברו של הנאשם אשפוזים פסיכיאטריים או תיעוד למצב פסיכיאטרי קודם לתקופת האירוע, אך עם מעצרו הוא קיבל טיפול פסיכיאטרי בשב"ס, ובבדיקה פסיכיאטרית שנערכה לו כ- 7 חודשים לאחר האירוע, הוא אובחן כמי שנמצא במצב פסיכוטי חריף. טענה שהנאשם סבל מבעיות פסיכיאטריות עוד לפני האירוע שלא טופלו, ובעיות אלה עומדות ברקע המעשה שביצע. טענה שמעשה הנאשם מתאים יותר לעבירה של היזק בזדון וכי המתחם אליו עותרת המאשימה אינו מתחשב בנסיבות הקונקרטיות - המעשה לא היה מתוכנן והוא לא בוצע בתחכום. לא היתה בו כוונה עבריינית או רצון לפגוע באחרים. ציינה כי מיד לאחר מעצר הנאשם היא שוחחה אתו טלפונית והתרשמה שמצבו הנפשי לא טוב וביקשה שהמשטרה תיקח אותו לבדיקה פסיכיאטרית. וציינה, כי הנאשם מסר בחקירתו שהוא חיכה לאהובתו בתחנת הדלק, ובהמשך טען כי בת הזוג שלו היא שופטת בבית משפט זה. טענה כי בזמן האירוע הנאשם היה תחת השפעת סמים ושמיד עם מעצרו הוא שיתף פעולה והודה במעשה וגם בבית המשפט הוא הודה במיוחס לו וחסך זמן שיפוט. ב"כ הנאשם ציינה את נתוני הנאשם ונסיבותיו, הסכימה שהעבירה בה הורשע הנאשם מפעילה את המאסר על תנאי התלוי ועומד נגדו, ועתרה להתחשב בנאשם ולהפעיל את המאסר על תנאי בחופף למאסר שייגזר עליו.

3. הנאשם סיפר שקשה לו במעצר. הביע בושה וצער על מעשיו. טען כי הסם שלקח טרם האירוע היה חזק מידי או מקולקל וכי כלל לא התכוון להיות במקום. אמר שהוא בן 30, שעליו לפרנס את משפחתו, ושהמעצר דוחה את נישואיו. וטען כי בתקופת המעצר הוא חזר בתשובה ועשה עם עצמו חשבון נפש.

דין והכרעה:

1. הערכים החברתיים שנפגעו ממעשה העבירה של הנאשם נוגעים לזכות הקניין, שמירת הסדר הציבורי, שמירת החיים והגוף. ומידת הפגיעה בהם בנסיבות הינה משמעותית.

2. מדיניות הענישה הנהוגה בעבירת ההצתה הינה של חומרה.

"בשנים האחרונות ניתן לזהות מגמה של החמרה בהתייחסות לעבירת ההצתה, ובית משפט זה אף התבטא בדבר הצורך בענישה מרתיעה כאשר לביצוע העבירה קדם תכנון מוקדם, וכאשר גלום במעשה סיכון לחיי אדם ולרכוש" - ע"פ 8125-15 דמיטרי

פרוקופנקו נ' מדינת ישראל (19.04.2016).

3. הענישה הקונקרטית מושפעת מנסיבות הענין, ומטבע הדברים ככל שנסיבות ההצתה מְסַכְנֹת יותר את האינטרסים העיקריים המוגנים, כך ההתייחסות העונשית תהיה חמורה יותר.

בית המשפט העליון ציין מאפיינים שונים של הצתה ודירג אותם על פני סולם החומרה -

"... הצתה של נכס בנסיבות שאין לחשוש כי ההצתה תתפשט לרכוש אחר; הצתה של נכס שעלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר; הצתה של נכס שיש בה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש; הצתה של נכס בנוכחותו הקרובה והמיידי של אדם, מה שמגביר את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש; הצתה שגרמה בפועל לפגיעה בגוף ובנפש על אף שהמצית לא התכוון לכך (מחשבה פלילית של פיזיות); והצתה בכוונה לפגוע בגוף ובנפש... . מובן כי בתוך מדרגי ביניים אלה יש להבחין בין נסיבות שונות לחומרה או לקולא, כמו ערך הרכוש שהוצת או מספר האנשים שעמדו תחת סיכון של פגיעה." - ע"פ 4036-13 מובארכ אמארה נ' מדינת ישראל (05.10.2014).

4. הלכה למעשה, בתי המשפט הטילו עונשים משמעותיים על נאשמים שהורשעו בעבירת ההצתה בנסיבות הדומות לענייננו.

בת"פ (מרכז) 37191-05-16 **מדינת ישראל נ' גומעה אנטילאט** (06.09.2017) הנאשם שוטט במהלך הלילה בעיר לוד בעודו בגילופין, ובמהלך שיטוטיו ברחובות העיר הצית באמצעות מצת את תכולתם של מספר רב של פחי אשפה ומתקני אשפה, שנמצאו בסמוך לבתי מגורים ורכבים. שירותי הכבאות וההצלה שהוזעקו למוקדי ההצתות כיבו את השריפות ומנעו את התפשטות האש לעבר בתי המגורים והרכוש שנמצא בסמוך לפחי האשפה. וכתוצאה ממעשי הנאשם, כל הפחים נשרפו וחלקם ניזוקו, ונגרם נזק כספי בסך 2,621 ₪. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין 18 ל- 36 חודשי מאסר בפועל. והטיל על הנאשם - בעל עבר פלילי, הסובל מהתמכרות לאלכוהול וסמים, ששירות המבחן העריך לגביו כי קיים סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק,

ומקיומה של תובנה ראשונית למצבו - 28 חודש מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. ערעור שהוגש נדחה, לאחר שהנאשם לא התייצב לריצוי מאסרו ולא לדין בערעור (ע"פ 7398-17 גומעה אנטילאת נ' מדינת ישראל (25.12.2017)).

בע"פ 607-16 פלונית נ' מדינת ישראל (12.04.2016) המערערת הורשעה על פי הודאתה בעבירה של הצתה ובעבירה של חבלה בכוונה מחמירה. כעולה מכתב האישום, המערערת הגיעה לתחנת דלק ופנתה אל המתלון שעמד לתדלק את רכבו, בעודה ממלמלת מילים לא ברורות. משלא נענתה, התרחקה מהמקום ומיד לאחר מכן חזרה לכיוון רכבו של המתלון והציתה את פיית תדלוק הרכב באמצעות מצת, בזמן שאדם יושב ברכב. כתוצאה מהמעשה, התלקחה אש ברכב וברצפת תחנת הדלק, אך לא נגרם נזק בגוף. המערערת, בת 34, גרושה ואם לשניים. בעלת עבר פלילי. בחוות הדעת הפסיכיאטרית שניתנה עליה צוין כי היא סובלת מכמה הפרעות נפשיות ובעברה 27 אשפוזים פסיכיאטרים. ונקבע כי אין קשר סיבתי בין הפרעות הנפשיות של המערערת להתנהגות עליה היא נותנת את הדין. וכי היא אחראית למעשיה וכשירה לעמוד לדין.

בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 24 ל- 60 חודשי מאסר בפועל, ובהתחשב במצבה הנפשי של המערערת הטיל עליה 32 חודשי מאסר בפועל, ושנת מאסר על תנאי.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע -

"כידוע, עבירת ההצתה היא עבירה חמורה, גם כאשר היא מתייחסת לרכוש

בלבד, וזאת בשל הפוטנציאל הרב לגרימת נזקי גוף חמורים (ע"פ 4036/13 אמארה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 6 (5.10.2014) (להלן: עניין אמארה); ע"פ 728/13 עווידה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 7 (20.11.2013); ע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 3 (8.11.2012) (להלן: עניין סורי)). מטעם זה אף נפסק שככלל תגורר הרשעה בעבירת הצתה עונש מאסר בפועל (עניין סורי, פסקה 4), הגם שחומרת העונש עשויה להשתנות ממקרה למקרה על פי נסיבותיו.. בבואנו לבחון מקרים קרובים בנסיבותיהם למקרה שלפנינו עולה כי העונש שהושת על המערערת אינו סוטה באורח ממשי מרמת הענישה הנוהגת. כך, בעניין שאול (ע"פ 7887/12 שאול נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (24.4.2013) (להלן: עניין שאול)) נדון ערעורו של אדם שהורשע בהצתת רכוש, אשר אובחן כסובל ממחלת נפש ושלחובתו עמד גם עבר פלילי עשיר. בית המשפט המחוזי (כב' השופט ג' קרא) העמיד את מתחם העונש בין שנתיים לבין ארבע שנות מאסר בפועל, ובתוכו גזר 30 חודשי מאסר בפועל. ערעורו של המערער לבית משפט זה נדחה, תוך שבית המשפט ציין כי "מתחם הענישה שנקבע [בבית המשפט המחוזי - ע' פ'] מתאים ואולי אף נוטה לקולא, גם לגבי אדם במצבו הנפשי של המערער" (שם, פסקה 8) (למקרים קרובים - הגם שלא התעוררה בהם סוגיית מצבו הנפשי של המבצע - ראו, בין רבים: ע"פ 1951/14 מקון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (15.2.2015) (להלן: עניין מקון); ע"פ 1846/13 עמאש נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (1.12.2013); ע"פ 4700/12 חנוב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (19.9.2012)). אכן, לא נעלמו מעינינו נסיבותיה החריגות של המערערת, שבמשך שנים מתמודדת עם הפרעות נפשיות. כאמור בסעיף 40ט(א)(9) לחוק

העונשין, אחד השיקולים שיש לבחון בבוא בית המשפט לקבוע את מתחם הענישה ההולם הוא קרבת הנאשם לסייג לאחריות פלילית (והשוו עניין מימון, פסקה 11; ע"פ 8373/11 פושקריוב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (23.7.2012)). דברים אלה לא נעלמו אף מעיני בית המשפט המחוזי, שגזר - כאמור - את דינה של המערערת ברף התחתון בגדרי מתחם הענישה שנקבע, וזאת חרף החומרה הרבה שבביצוע העבירה."

בת"פ (מחוזי מרכז) 40148-09-15 **מדינת ישראל נ' עיסא חסניין** (06.06.2016), הנאשם צעד בשעת לילה מאוחרת (03:24) ברחוב בלוד, בקרבת בתי עסק, שהיו סגורים מפאת השעה, הרים אריזות קרטון, הניח אותן על גבי ערימת פסולת ורהיטים בכניסה למחסן של בית עסק סמוך, הצית אותן ועזב את המקום. האש התפשטה לערימה ובערה במשך דקות ארוכות עד שכובתה על ידי כוחות הכיבוי. וכתוצאה מהשריפה נגרמו סימני ליבון על התריס שבחלקו החיצוני של המבנה וסימני פיה על החזית שמעליו. בית המשפט קבע כי **מתחם העונש נע בין 9 ל - 24 חודשי מאסר**, הטיל על הנאשם **17 חודשי מאסר בפועל** והפעיל מאסר על תנאי בן שישה חודשים, בחופף ובמצטבר כך שסה"כ הוטלו על הנאשם 20 חודשי מאסר בפועל.

ערעור שהוגש על חומרת העונש נמחק, לאחר שהמערער חזר בו מן הערעור בהמלצת בית המשפט העליון (ע"פ 5627-16 **עיסא חסניין נ' מדינת ישראל** (20.09.2016)).

5. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה -

- במהלך האירוע הנאשם ביצע פעולות שונות, יזומות, בתהליך ההצתה, אולם הוא לא הצטייד מראש בחומר מאיץ בעירה והאש הוצתה באמצעות מצת ובעזרת חומרים שנאספו במקום. והמעשה בכללותו נראה כהתפרצות רגעית, ספונטנית, ללא תכנון מוקדם.
- הנאשם ביצע את המעשה בעצמו, לבדו, ללא מעורבות אחר.
- כתוצאה ממעשה הנאשם נגרם נזק לרכוש שהוערך בסך של כ- 7,000 ₪. והנאשם עצמו יכל להיפגע מהאש שהבעיר.
- אמנם, הסיכון הנובע מאש בתחומי תחנת דלק ברור מאליו, אולם מעשה הנאשם היה בעת שהתחנה לא פעלה, ועוצמת האש ומיקומה לא יצרו סיכון ממשי להתלקחות משמעותית. בהקשר זה, הדעת נותנת שמאגרי הדלק בתחנות תדלוק בנויים בצורה בטיחותית, המגנה עליהם מפני סכנות ברמה המדוברת במקרה זה. (ראה תקנות רישוי עסקים (אחסנת נפט), תשל"ז-1976).
- הנאשם נעצר בתוך זמן קצר מביצוע העבירה, ומסר לשוטרים שעצרו אותו כי הוא הגיע למקום "כדי להיפגש עם בחורה בשם גילת שהוא רוצה להתחתן איתה, היה לו קר והוא לקח עצים והדליק אש עם מצית ושקיות ניילון שהיו מפוזרות במקום."

התנהגות הנאשם לא כוונה לפגיעה בבעלי תחנת הדלק ולא באה בהקשר של איום או סחיטה. והנאשם לא הפיק ממנה כל טובת הנאה. הנאשם הסביר כי עובר למעשה הוא צרך סמים שהשפיעו עליו בצורה חזקה, ומצא את עצמו במקום, מבלי שהתכוון להיות שם.

· הנאשם סובל מהפרעות נפשיות על רקע שימוש בסמים ואולי גם על רקע אחר. יצוין כי בתאריך 13.6.21, כשהנאשם היה במעצר, הוא נבדק על ידי פסיכיאטר במרכז לבריאות הנפש באר-שבע אשר כתב בחוות הדעת שלו כי "בבדיקתו, על אף הזמן הרב שעבר מאז השימוש בסמים, ולמרות טיפול אנטיפסיכוטי שמדווח כי מקבל, רשם לקיום מצב פסיכוטי חריף, מלווה מחשבות שווא של גדלות והזיות שמיעה. דיסימולטיבי ומשתף פעולה באופן חלקי בלבד."

נראה כי לנתונים אלה השפעה מסוימת על התנהגות הנאשם בביצוע העבירה, שיש להתחשב בה בקביעת מתחם העונש ההולם. (ראה סעיף 40ט(א)(6) ו- (7) בחוק העונשין).

6. בהתאם לצורך לקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם ובין העונש שיוטל; ובהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה; במידת הפגיעה בהם; במדיניות הענישה הנהוגה; ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה; אני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירת ההצתה שביצע הנאשם, הוא בין 18 ל- 36 חודשי מאסר בפועל.

7. הנאשם בן 30. לחובתו עבר פלילי הכולל הרשעות בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש; תקיפת קטין וגרימת חבלה על ידי אחראי; הפרת הוראה חוקית; פריצה לרכב; גניבת רכב; פריצה לבניין בכוונה לגנוב; פירוק חלקים מרכב; וגניבה מרכב. והוא ריצה מאסרים לתקופות של 10 ו- 15 חודשים.

8. הנאשם נדון ביום 19.12.17 בת"פ 21148-04-17 של בית משפט זה, בין היתר, ל- 15 חודשי מאסר בפועל ו- 10 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש; עבירה של תקיפת קטין וגרימת חבלה על ידי אחראי; או עבירת אלימות מסוג פשע.

אין חולק שעבירת ההצתה בה הורשע הנאשם, מפעילה את התנאי, בהיותה עבירת אלימות מסוג פשע.

9. בגזירת עונשו של הנאשם אני מביא בחשבון בין היתר את גילו ונסיבותיו של הנאשם; את הודאתו המיידית, הן במשטרה והן בבית המשפט; את החרטה שהביע על המעשה; את עברו הפלילי; ואת הפגיעה של עונש המאסר בו ובמשפחתו.

10. נוכח כל האמור אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים -

א. 20 חודשי מאסר בפועל, מיום מעצרו.

ב. הפעלת המאסר על תנאי בן 10 החודשים מת.פ. 21148-04-17 של בית משפט זה. 5 חודשים מתקופת המאסר שהופעלה יצטברו למאסר שהוטל בתיק זה ו- 5 חודשים יהיו בחופף לו. כך שבסך הכל על הנאשם לשאת 25 חודשי מאסר בפועל מיום מעצרו.

ג. 9 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור עבירת הצתה.

ד. תשלום פיצוי לבעלי תחנת הדלק בסך של 7,000 ₪.

זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום כ"ה כסלו תשפ"ב, 29/11/2021 במעמד הנוכחים.